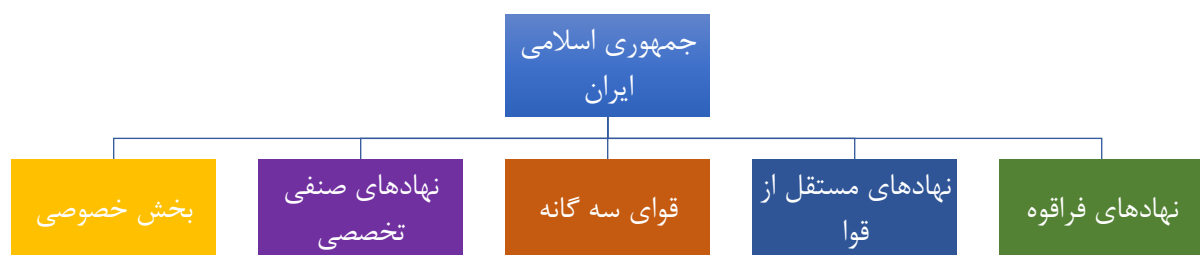

گزارش تحلیلی صنعت موسیقی

بازیگران صنعت موسیقی ایران در یک دسته بندی مشخص براساس کارکرد های موجود در نظام سیاستگذاری این حوزه و میزان تاثیر گذاری ای که بر تولید، اجرا، انتشار، نظارت، مدیریت، ترویج و تنظیم قانون و مقررات در موسیقی دارند، به پنج دسته کلان تقسیم میشوند؛ ۱. نهادهای فراقوه ۲. نهادهای مستقل از قوا ۳. نهادهای ذیل قوای سه گانه ۴. بخش خصوصی ۵. نهادهای صنفی-تخصصی.

هریک از این دسته بندی های پنجگانه شامل نهادهایی میشوند که در عرصه کارکرد ها دارای کارویژه های قانونی هستند؛ این کارویژه ها در شش گروه کلی تر یعنی سیاستگذاری و قانون، تنظیم گری، ارائه کالا یا خدمات، تسهیل گری، بازتوزیع و مدیریت قرار گرفته اند که به تحلیل این کارکرد ها و پراکندگی و تمرکز نهادها در ارتباط با این کارکردها خواهیم پرداخت.

در بحث کارکرد سیاستگذاری و قانون، شاهد پنج زیرکارکرد هستیم که این موارد، تنها کارکردهای ذیل قانونگذاری و سیاستگذاری نیستند؛ در دستور کار گذاری بدین معناست که بازیگری در هر سطحی یک مسئله یا موضوع را برای تدوین، جهت تبدیل شدن به قانون یا سیاست، طرح کند و برای خود در سطح بالاتر و یا نهادی دیگر در دستور کار قرار دهد و در مرحله بعد به تدوین و صورتبندی پیش نویس آن منجر شده و به تصویب و ابلاغ آن بینجامد. در بحث نظارت در مبحث قانونگذاری، نظارت بر حسن اجرای قوانین مدنظر است.

ذیل بحث تنظیم گری، صدور مجوز فعالیت بازیگران و به صورت خاص بخش خصوصی؛ اجرایی سازی قواعد یا اجرای مقررات و اعمال آنها، بدین معناست که یکسری مقررات، قواعد، دستورالعملهایی تدوین می شود، توسط خود تنظیم گر و یا براساس قوانین و سیاستهای بالادستی و اجرای این قواعد، توسط بعضی از بازیگران

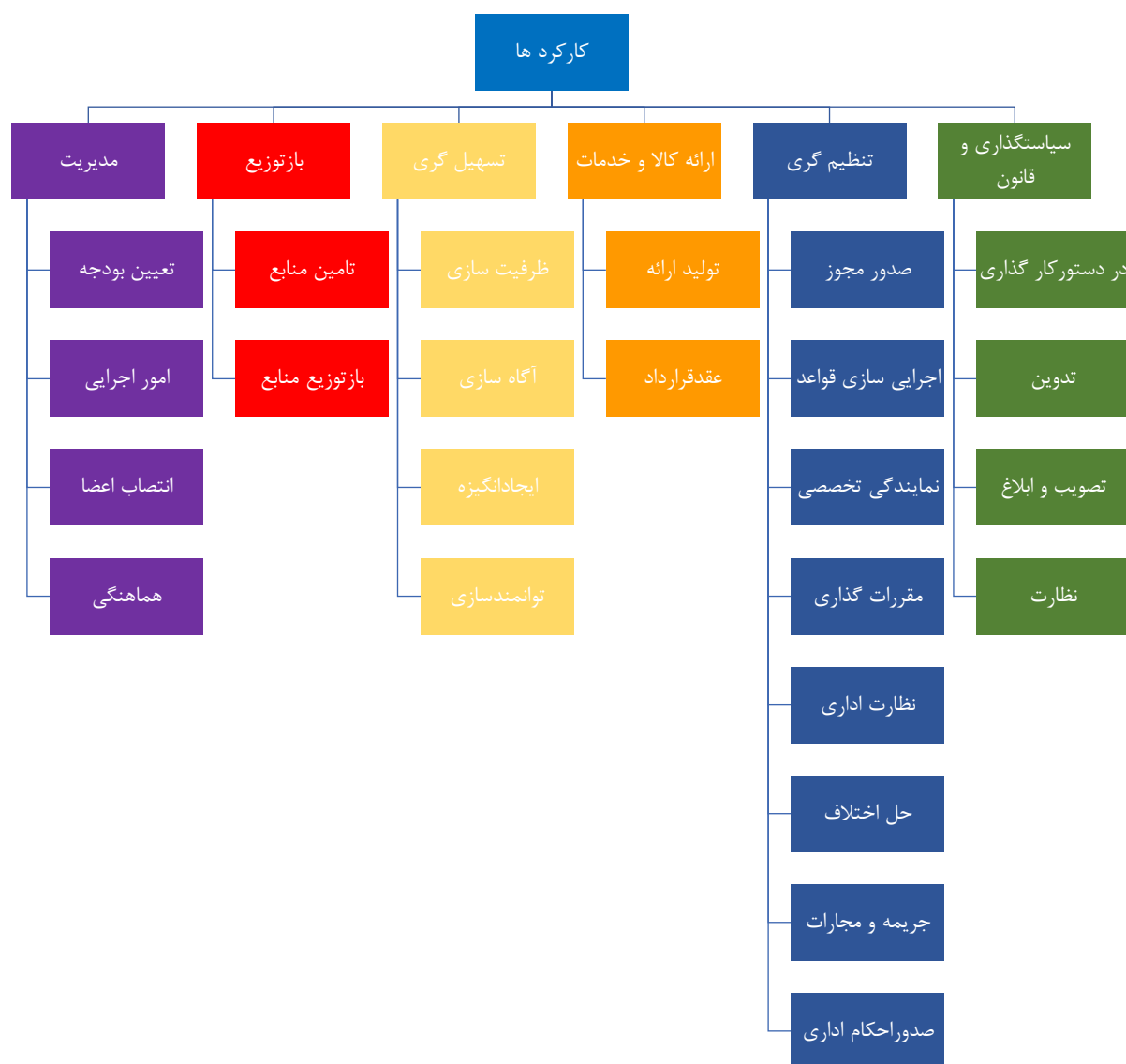
می‌تواند باشد. نمایندگی تخصصی عموماً معطوف به اصناف یا نهادهای صنفی-تخصصی هستند که در برخی مواقع خود آن‌ها نقش تنظیم‌گر را پیدا می‌کنند. در دو قالب تنظیم‌گری مشارکتی و خود تنظیم‌گری نمود پیدا می‌کند؛ بدین معنا که یا خود آن‌ها در درون خودشان در صنعت یا جاهایی به این شکل، قواعدی را وضع می‌کنند و براساس همان بر فرایندها و عملکردها نظارت می‌کنند و یا اینکه سازمان تنظیم‌گر بخشی از اختیارات خودش را به نهادهای صنفی-تخصصی می‌سپارد یا از آن‌ها در این فرایند کمک می‌گیرد که در این معنا، نمایندگی تخصصی است. مقررات‌گذاری، به معنای تدوین مقررات و نه قانون توسط دستگاه‌های اجرایی و یا سازمان‌های تنظیم‌گر است که براساس قوانین بالادستی هستند و می‌توانند عناوینی همچون مقررات، الزامات، دستورالعمل یا حتی آیین‌نامه داشته‌باشند. نظارت اداری با بحث نظارت ذیل سیاست‌گذاری تفاوت دارد؛ بدین معنا که هم بحث نظارت بر حسن اجرای مقررات در اینجا منظور است و هم نظارت بر یکسری سازمان‌ها و موجودیت‌هایی که می‌توانند دستگاه اجرایی و یا بخش خصوصی باشند. بحث حل اختلاف بین برخی از دستگاه‌ها و یا بین چند بازیگر صنعتی یا کسب و کار مشخص اختلافی رخ می‌دهد که کارکرد تنظیم‌گر حل این اختلافات است. وقوع هرگونه تخلفی، منجر به جریمه و مجازات شدن بازیگر خاطی توسط تنظیم‌گر می‌گردد. صدور احکام اداری، می‌تواند هم مرتبط با اختلافات پیش آمده باشد و یا برخی احکام اداری، مبنای تصمیم آن سازمان واقع شود.

هرگونه ارائه کالا یا محصول و یا هر آنچه که عرضه خدمت یا محصول به آن اطلاق می‌شود، بیانگر کارکرد ارائه کالا و خدمات است که می‌تواند از جانب صنعت باشد و یا انجام پژوهش. برخی از بازیگران، وظیفه‌شان عقد قرارداد برای ارائه خدمات است و نه اینکه خود ارائه‌دهنده خدماتی باشند.

در مبحث تسهیل‌گری، هرگونه اقدامی برای تسریع هرگونه فرایند یا عملکرد بهتر بازیگرها (عموماً بازیگران بخش خصوصی) که ذیل آن بحث ظرفیت‌سازی مطرح می‌شود؛ بدین معنا که دانشگاه‌ها یا واحد آموزشی در یک سازمان وظیفه تربیت تولیدکننده محتوا را دارد که به ایجاد ظرفیت انسانی توجه دارد که گاهی ممکن است ظرفیت انسانی نباشد و بعضاً به زیرساخت‌ها یا ایجاد ظرفیت‌های زیرساختی. در آگاه‌سازی، فعالیت‌هایی انجام می‌شود که براساس آن‌ها، افراد مختلف نسبت به اینکه در حوزه‌هایی ورود کنند یا نه و یا نسبت به اینکه مخاطرات حوزه‌های مختلف چه هست و موارد اینچنینی، انجام اقداماتی یا خدماتی ارائه شود که از طریق آن آگاه‌سازی صورت گیرد. ایجاد انگیزه، شامل هر اقدامی که باعث انگیزه برای بخش خصوصی، بخش عمومی یا حتی دستگاه‌های اجرایی، برای ورود به حوزه‌های جدید یا برای انجام اموری یا ارائه خدماتی یا تنظیم‌گری بهتر یا مواردی از این قبیل می‌باشد. توانمندسازی می‌تواند شامل موارد مختلفی باشد؛ از جمله بحث آموزش و عرضه ابزارهای مناسب برای ارائه خدمات بهتر و عموماً با عنایت به اهمیت آموزش صنعت و این قبیل اقدامات، سعی در توانمندسازی و بهبود عملکرد را داشت.

توزیع و بازتوزیع منابع بدین معناست که منابع که مالی یا شبه مالی هستند، برای اینکه عدالت بهتر اجرا شود، توسط دولت و دستگاه‌های اجرایی خریداری و جمع‌آوری شده و بین بازیگران و مخاطبان بازتوزیع شوند.

بخش مدیریت، کارکردهایی هستند که می‌تواند به نوعی اسم آن را سیاست‌های اجرایی گذاشت؛ از این جهت که خود آن‌ها کارکرد مستقیمی در یک حوزه محسوب نمی‌شوند ولی بر روی بازیگران مختلفی که در این حوزه هستند اثر می‌گذارند یا اینکه برای آن‌ها بعضاً نقش تسهیل‌گری و به معانی خاصی تنظیم‌گری ایفا می‌کنند که امور مربوط به اداره است؛ تعیین بودجه، امور اجرایی، انتصاب اعضا و هماهنگی از جمله زیرکارکردهای مدیریت است.

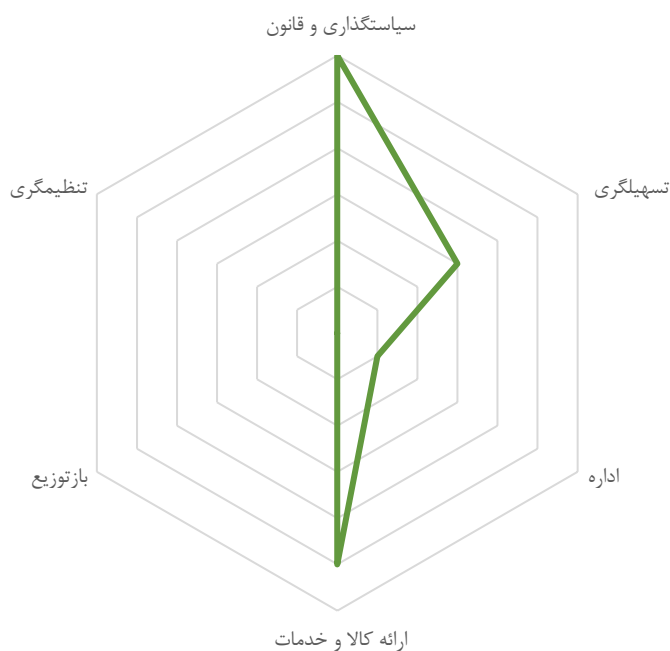

ماهیت نهادها:

ماهیت نهادها براساس ارتباط و تاثیرگذاری مستقیم و غیر مستقیم شان بر عرصه تولید، اجرا، انتشار، ترویج، نظارت، مدیریت و تنظیم قانون و مقررات صنعت موسیقی در ایران به دو دسته کلی تقسیم می شوند. برخی نهادها مانند سازمان صداسیما با داشتن اثرگذاری مستقیم در زمینه تصویب و ابلاغ، اجرایی سازی قواعد، نمایندگی تخصصی، نظارت اداری، تولید و ارائه، ظرفیت سازی، توانمندسازی، تعیین بودجه، امور اجرایی، هماهنگی و انتصاب اعضا، دارای نقش کلیدی است و بازیگر مهمی در این صنعت به شمار می رود. همچنین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نقش پررنگی در بحث سیاستگذاری و تنظیم گری ایفا میکند؛ این نهاد و نهادهایی که زیرمجموعه آن قرار میگیرند دارای اثرگذاری مستقیم در زمینه تدوین، تصویب و ابلاغ، نظارت، مقررات گذاری، نظارت اداری، صدور احکام اداری، جریمه و مجازات، تولید و ارائه، ظرفیت سازی، توانمندسازی، ایجاد انگیزه، تامین منابع و بازتوزیع منابع، دارند. همانطور که ذکر شد برخی نهادها دارای اثرگذاری غیر مستقیم هستند، به گونه ای که وظایف اصلی آنها اثرگذاری بر این صنعت نبوده و فقط به واسطه برخی کارکرد ها و به وسیله یک نهاد، سازمان، موسسه، ستاد یا ... که ذیل آن قرار گرفته اند، دارای اثرگذاری بر صنعت موسیقی هستند. بعنوان مثال مجمع تشخیص مصلحت نظام به واسطه کمیسیون علمی، فرهنگی و اجتماعی ذیل این نهاد، دارای کارکرد تدوین و در دستور کارگذاری است. همینطور میتوان از معاونت فرهنگی اجتماعی مرکز پژوهش های مجلس با کارکرد اثرگذار جهت قرار گیری مشکل در دستور کار، نام برد. برخی نهاد ها نیز نوعا بدلیل گستردگی در پوشش انواع موضوعات و دسته بندی ها، دارای کارکردهای بسیار اساسی در صنعت موسیقی هستند؛ وزارت علوم که دانشگاه های هنر و موسیقی ذیل آن قرار می گیرند دارای سهم اساسی در حوزه ظرفیت سازی و توانمندسازی است. همچنین انجمن ها، اصناف، اتحادیه ها، پژوهشکده ها، پژوهشگاه ها و اندیشکده ها که موضوعات گسترده ای را پوشش می دهند، در صنعت موسیقی تعدادی از این نهادهای صنفی-تخصصی دارای اثربخشی بسیار بالا در زمینه تسهیل گری هستند.

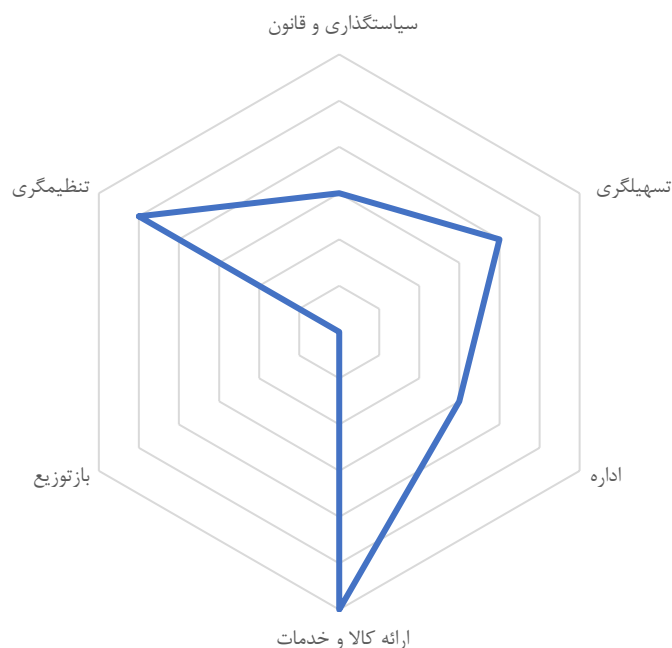
در این بخش قصد داریم پراکندگی و تمرکز کارکرد ها را ذیل هر پنج گروه نهادی که در بالا ذکر شد نشان دهیم.

۱. پراکندگی کارکرد ذیل نهادهای فراقوه:

نهادهای فراقوه که در صنعت موسیقی ایران اثرگذار هستند، عمده ترین کارکردشان مربوط به سیاستگذاری و قانون است که به ترتیب در دستورکارگذاری، نظارت و بعد تدوین، تصویب و ابلاغ دارای بیشترین تاثیر هستند. دومین کارکرد این نهادها به لحاظ کمی ارائه کالا و خدمات است که فقط در زمینه تولید و ارائه کالا و خدمات دارای اثر هستند. سومین کارکرد، تسهیلگری است که به ترتیب در آگاه سازی و بعد ظرفیت سازی، ایجادانگیزه، توانمندسازی، ایفای نقش می کنند. نهادهای فراقوه در زمینه مدیریت و اداره هم با ترتیب هماهنگی و انتصاب اعضا دارای اثرگذاری نسبتا کمی هستند. همچنین در کارکرد تنظیم گری و بازتوزیع پراکندگی کارکرد، صفر است.

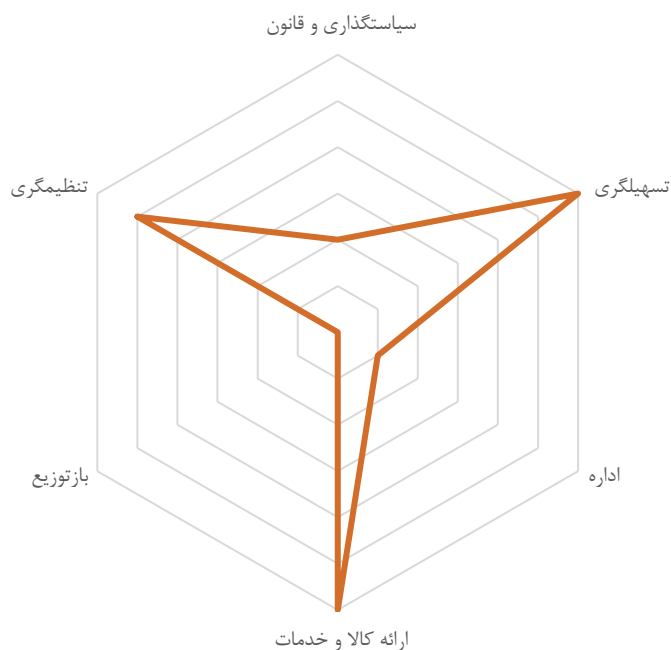
۲. پراکندگی کارکرد ذیل نهادهای مستقل از قوا:

عمده ترین کارکرد این گروه از نهادهای ارائه کالا و خدمات بویژه در زمینه تولید و ارائه است. دومین کارکرد مربوط می شود به بحث تنظیم گری که نهادهای مستقل از قوا به ترتیب در اجرایی سازی قواعد، صدور مجور، نمایندگی تخصصی، نظارت اداری، جریمه و مجازات و مقررات گذاری دارای بیشترین اثرگذاری هستند. کارکرد بعدی تسهیلگری است که به ترتیب در توانمندسازی، ظرفیت سازی و آگاه سازی ایفای نقش میکنند. کارکرد چهارم مربوط به سیاستگذاری و اداره است که در زمینه سیاستگذاری بیشتر بر نظارت و تصویب و ابلاغ متمرکز هستند و در اداره به ترتیب در امور اجرایی، هماهنگی، انتصاب اعضا دارای نقش هستند. همچنین پراکندگی کارکرد بازتوزیع صفر است.

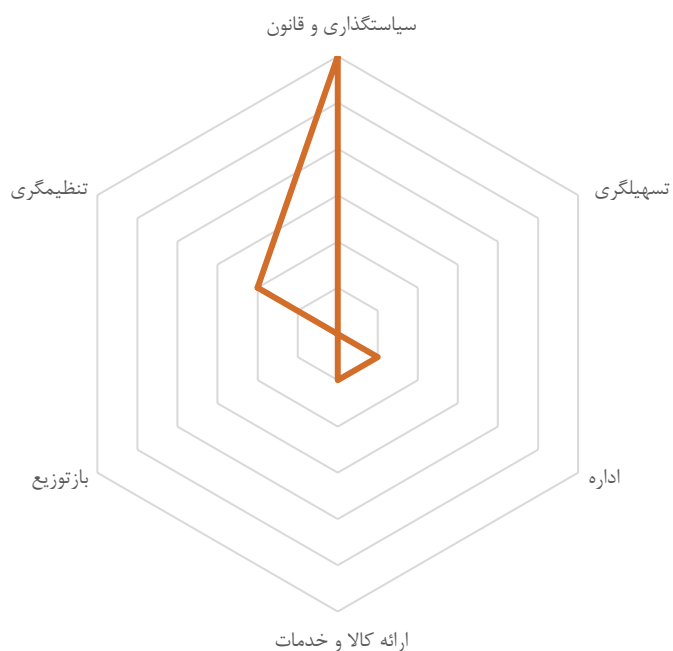
۳. پراکندگی کارکرد ذیل نهادهای وابسته به قوای سه گانه:

● قوه مجریه:

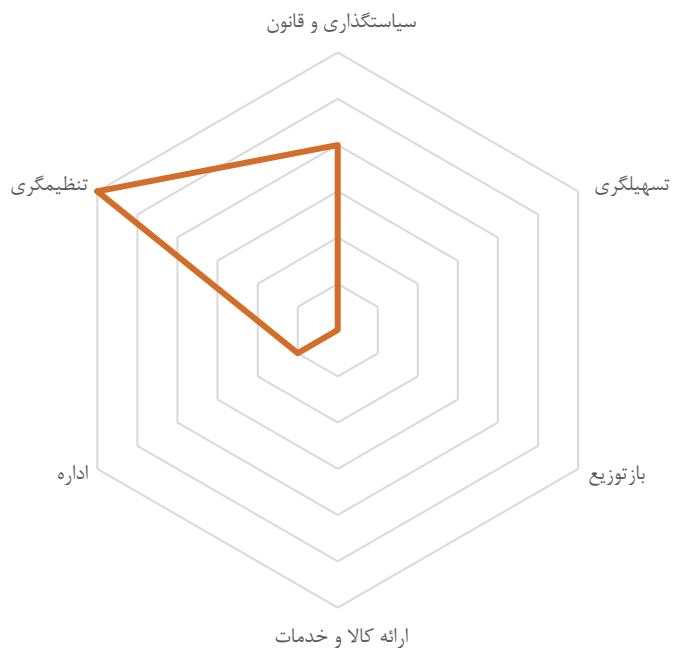
نهادهای ذیل این قوه دارای بیشترین اثرگذاری در کارکرد تسهیل گری هستند که به ترتیب در زمینه توانمندسازی، ظرفیت سازی و آگاه سازی و ایجاد انگیزه موثر بوده اند. با اندک اختلافی کارکرد ارائه کالا و خدمات با تمرکز بر تولید و ارائه نیز از عمده کارکرد های این گروه از نهادها بوده است. سومین کارکرد تنظیم گری است که به لحاظ میزان اثرگذاری می توان به ترتیب صدور مجور، مقررات گذاری، نظارت اداری، جریمه و مجازات و صدور احکام اداری را نام برد. کارکرد بعدی سیاستگذاری و قانون است که نسبتا نقش کمتری در این عرصه دارند و تمرکز در این کارکرد بر نظارت و بعد تصویب و ابلاغ و تدوین است. کارکرد دیگر، بازتوزیع است که بیشتر در تامین منابع و سپس بازتوزیع آن اثرگذارند. همچنین در کارکرد اداره فقط در تامین بودجه متمرکز هستند.

● قوه مقننه:

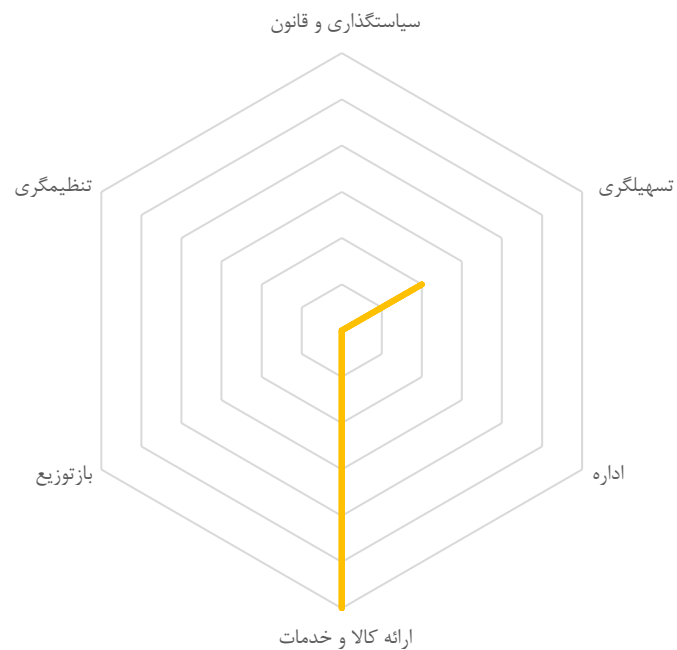
عمده تری کارکرد قوه مقننه در صنعت موسیقی، ذیل سیاستگذاری و قانون است که به ترتیب در دستورکارگذاری، نظارت و بعد تصویب و ابلاغ و تدوین، ایفای نقش می کند. کارکرد های بعدی این قوه که نسبت به کارکرد اول بسیار کمرنگ تر هستند شامل تنظیم گری که فقط در زمینه نظارت اداری متمرکز هست، در کارکرد ارائه کالا یا خدمات و کارکرد اداره هم نقش اندکی را داراست. همچنین پراکندگی در کارکرد تسهیل گری و بازتوزیع صفر است.

● قوه قضائیه:

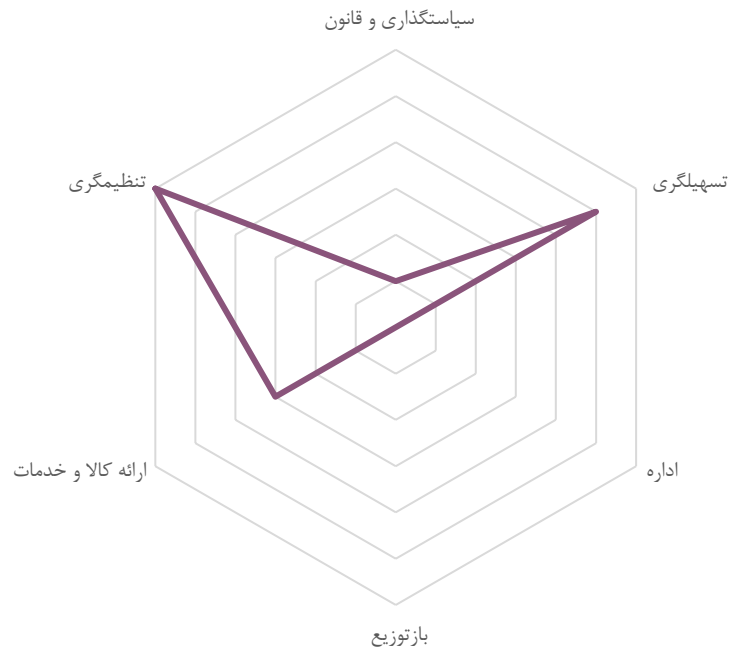
نخستین کارکرد اساسی این قوه تنظیم گری است که گری به ترتیب در زیرکارکرد جریمه و مجازات، حل اختلاف، نظارت اداری و اجرایی سازی قواعد و صدور احکام اداری متمرکز است. کارکرد بعدی این قوه و نهادهای ذیل آن سیاستگذاری و قانون است که در بعد نظارت و در دستور کارگذاری نقش موثری ایفا میکند. همچنین در کارکرد اداره هم نسبت به دو کارکرد قبلی، اثرگذاری کمتری را داراست. پراکندگی در کارکرد های دیگر صفر است.

۴. بخش خصوصی:

عمده ترین کارکرد بخش خصوصی در صنعت موسیقی ارائه کالا و خدمات است که فقط در زمینه تولید و ارائه متمرکز است. همچنین این نهادهای بخش در کارکرد تسهیل گری به ویژه، ظرفیت سازی و بعد آگاه سازی و ایجاد انگیزه نقش خوبی را ایفا میکند. پراکندگی در کارکردهای دیگر صفر است.

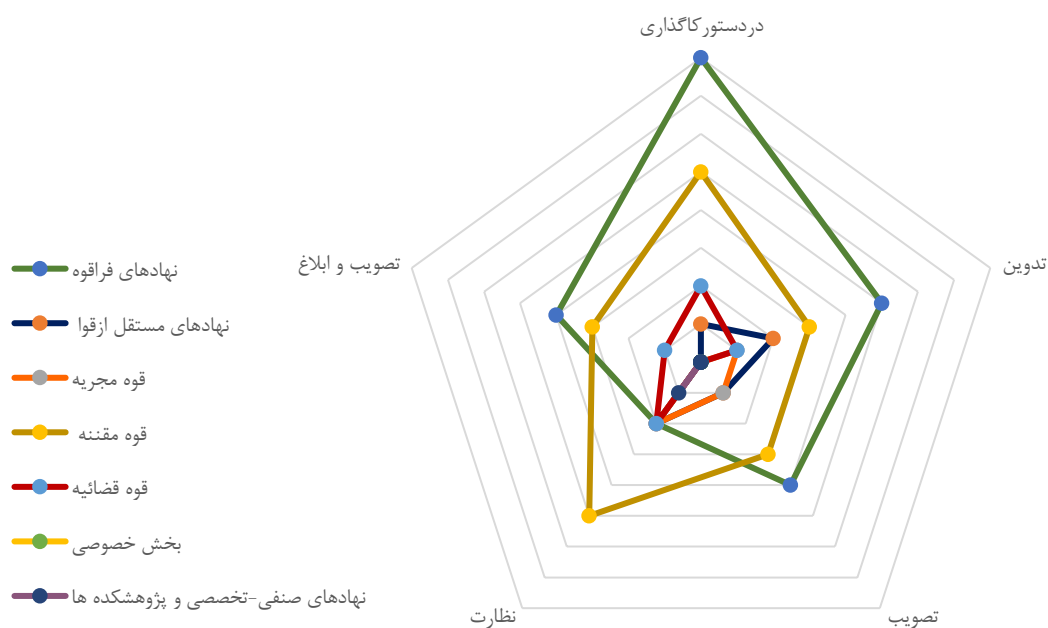
۵. نهادهای صنفی-تخصصی:

کارکرد نهادهای صنفی-تخصصی بیشتر در سه حوزه متمرکز است؛ در تنظیم گری متمرکز بر مقررات گذاری و نظارت اداری است، در کارکرد تسهیل گری به ترتیب جهت ظرفیت سازی، توانمندسازی، ایجادانگیزه و بعد آگاه سازی تلاش میکنند و در کارکرد ارائه کالا و خدمات نیز فقط در زمینه تولید و ارائه متمرکزند. در کارکرد سیاستگذاری و قانون هم نسبتاً اثرگذاری کمی را دارا میباشند که فقط بر نظارت ادای متمرکز است. در کارکرد بازتوزیع هم پراکندگی صفر است.

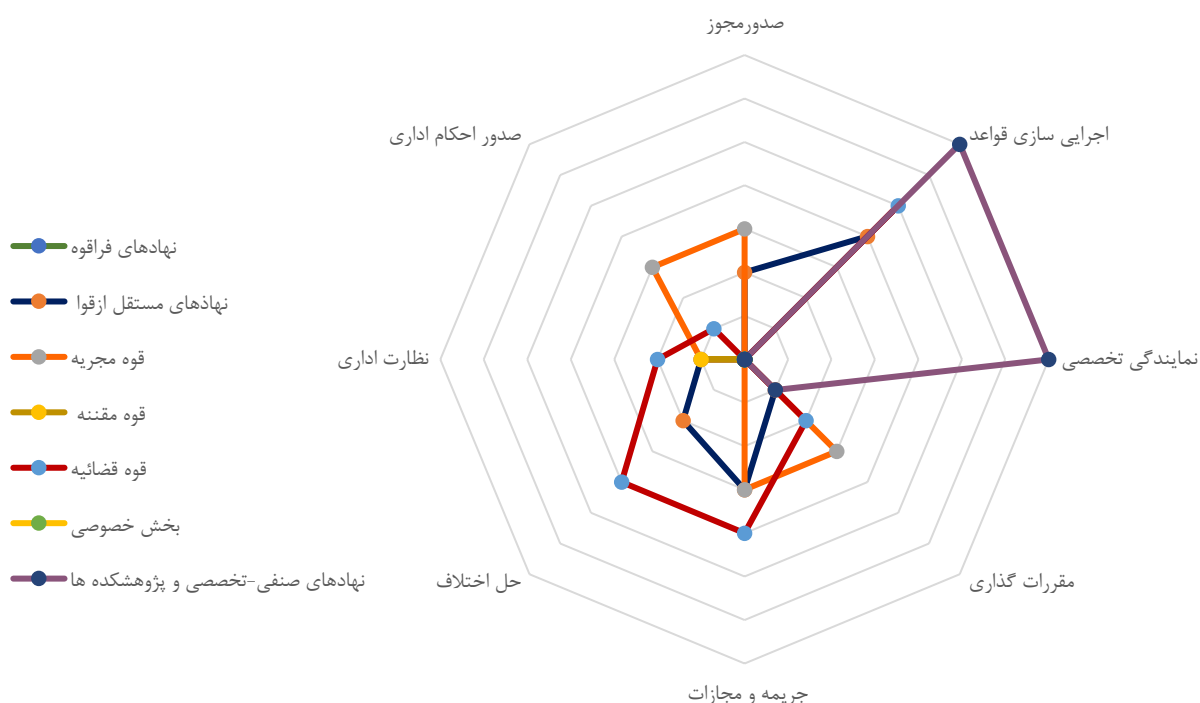
در این بخش سعی داریم تاثیرگذاری بازیگران در هر یک از کارکرد ها را بررسی کنیم.

سیاستگذاری و قانون

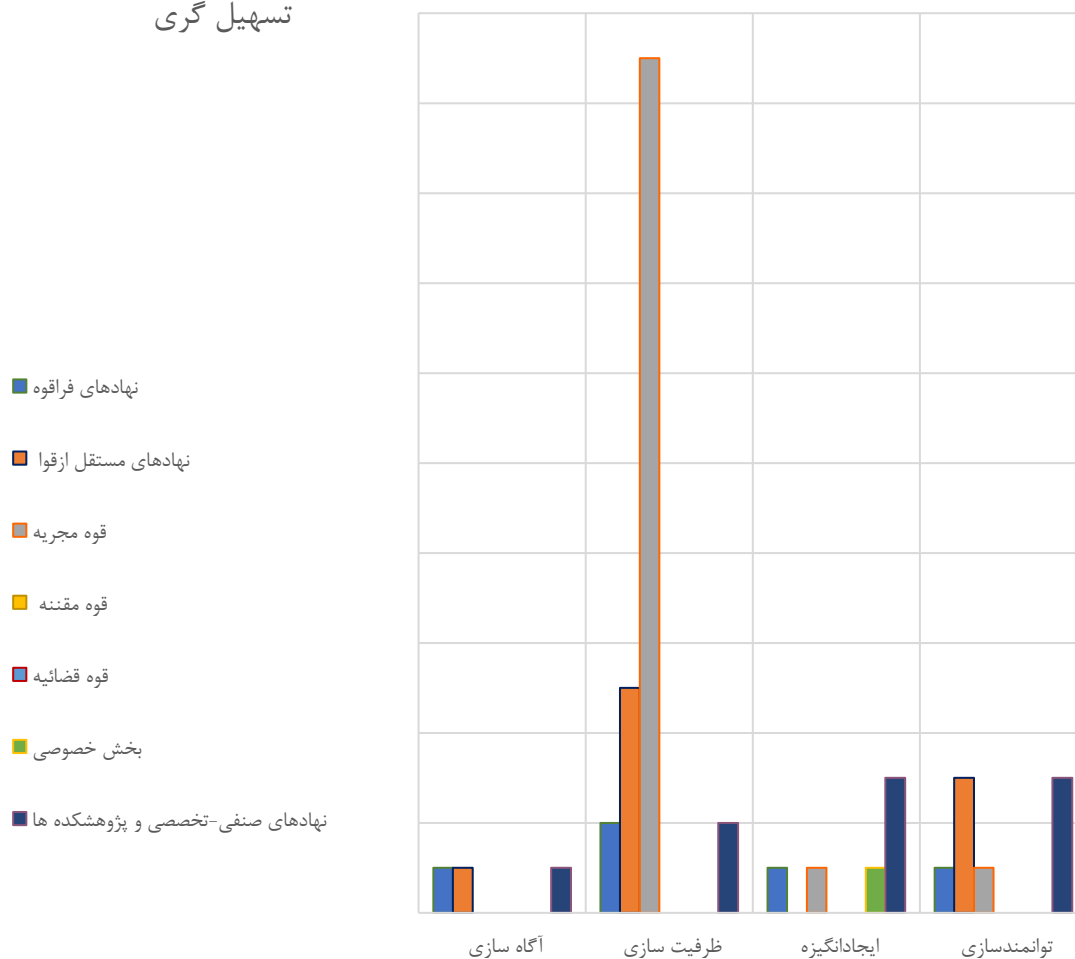
بر اساس اطلاعات جمع آوری شده و طبق نمودار؛ نهادهای فراقوه بیشترین اثرگذاری را در کارکرد سیاستگذاری دارا هستند و این اثرگذاری متمرکز است بر در دستور کار گذاری، تدوین و بعد تصویب و ابلاغ. همچنین تاثیرگذاری قوه مقننه در این کارکرد قابل توجه است. این قوه و نهاد های وابسته به آن در صنعت موسیقی بیشتر متمرکز بر در دستور کار گذاری، نظارت و بعد تدوین، تصویب و ابلاغ به یک اندازه هستند.

تنظیم گری

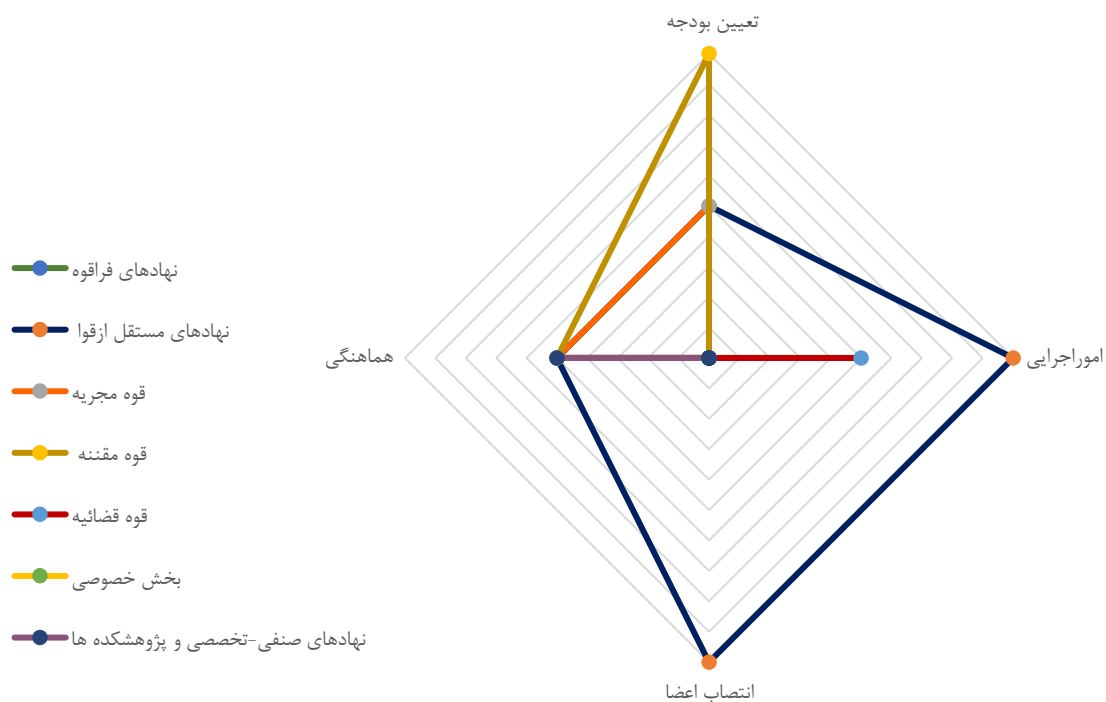
براساس اطلاعات جمع آوری شده و طبق نمودار؛ نهادهای صنفی-تخصصی موثرترین بازیگران حوزه تنظیم گری صنعت موسیقی هستند که بر اجرایی سازی قواعد و نمایندگی تخصصی متمرکز هستند. همچنین از نهادهای ذیل قوای سه گانه، قوه قضائیه و مجریه با کارکرد های متنوع دارای اثر گذاری قابل توجهی در حوزه تنظیم گری هستند. تمرکز کارکردی قوه قضائیه و مجریه در حوزه تنظیم گری مشمول صدور مجوز، صدور احکام اداری، حل اختلاف، جریمه و مجازات و مقررات گذاری می شود. البته که نباید نقش برخی نهادهای مستقل از قوا را نادیده گرفت؛ این نهادها دارای کارکرد های متنوعی ذیل اجرایی سازی قواعد، صدور مجوز و حل اختلاف دارند که در ماتریس تهیه شده به روشنی مشخص است.

تسهیل گری

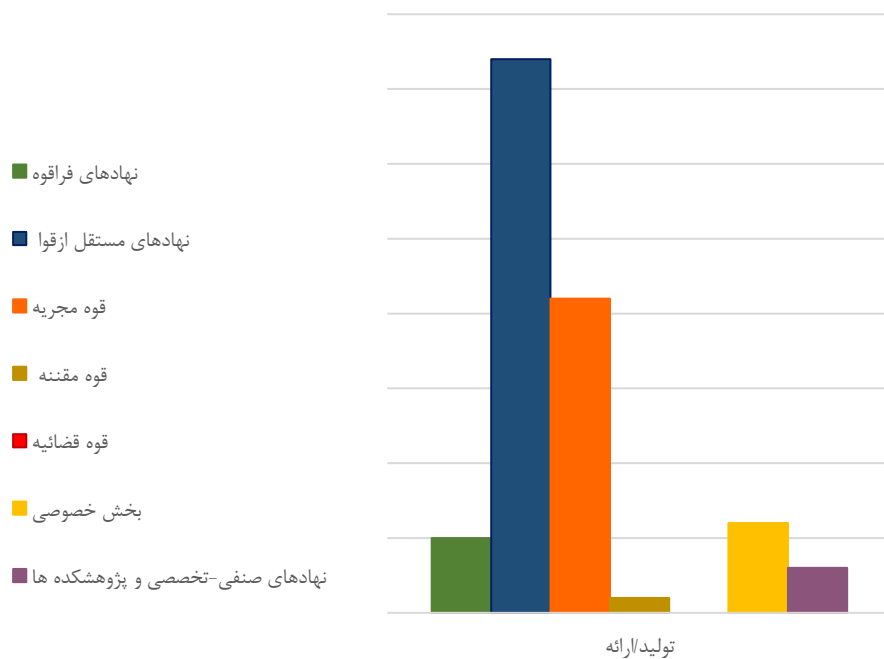
همانطور که در نمودار مشهود است، قوه مجریه یکی از اثر گذارترین بازیگران در حوزه تسهیل گری به ویژه ظرفیت سازی است. نهادهای صنفی-تخصصی با حضور در تمامی زمینه های تسهیل گری، از فعالترین نهادهای این کارکرد محسوب می شوند. نهادهای مستقل از قوا نیز حضور نسبتاً خوبی در این کارکرد دارند که در ماتریس به تفکیک مشخص شده است.

اداره

در حوزه اداره براساس اطلاعات جمع آوری شده و طبق نمودار، نهادهای مستقل از قوا با داشتن نقش فعال در هر زیرکارکرد، عمده ترین اثرگذاری را داراست. دومین بازیگر مهم این حوزه قوه مقننه است که متمرکز بر تعیین بودجه بوده است. همچنین قوه مجریه، قوه قضائیه و نهادهای صنفی-تخصصی دارای اثرگذاری نسبتاً کمتری هستند.

ارائه کالا یا خدمات

در حوزه ارائه کالا یا خدمات، کنشی درخصوص عقد قرار داد صورت نمیگیرد و عمده ترین فعالیت ها در بعد تولید و ارائه کالا و خدمات توسط نهادهای مستقل از قوا و قوه مجریه انجام می گیرد.

در حوزه بازتوزیع هم کنشی صورت نگرفته و نیازمند توجه است.

